

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PREHRAMBENIM I
ZDRAVSTVENIM TVRDNJAMA TE HRANI OBOGAĆENOJ NUTRIJENTIMA, S
KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, listopad 2018. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PREHRAMBENIM I ZDRAVSTVENIM TVRDNJAMA TE HRANI OBOGAĆENOJ NUTRIJENTIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Zakonom o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama te hrani obogaćenoj nutrijentima („Narodne novine“, broj 39/13) utvrđuje se nadležno tijelo, poslovi nadležnoga tijela, način provedbe službenih kontrola, načini postupanja i izvješćivanja Europske komisije i obveze subjekata u poslovanju s hranom u provedbi propisa Europske unije kojima je uređeno područje prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama te hrani obogaćenoj nutrijentima.

Službene kontrole nad provedbom navedenog Zakona, propisa Europske unije kojima je uređeno područje prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama te hrani obogaćenoj nutrijentima i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provodi sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva, sukladno propisima kojima su uređeni djelokrug i ovlasti sanitarne inspekcije te službene kontrole nad hranom.

Nacionalnim programom reformi za 2018. utvrđene su mjere za jačanje konkurentnosti gospodarstva i unaprjeđenje poslovnog okruženja (mjera 4.1. i 4.1.1.) te s njima u vezi mjera „Objedinjavanje gospodarskih inspekcija“, kao temelj za učinkovitije obavljanje inspeksijskih poslova, koji se sada obavljaju u središnjim tijelima državne uprave, u konkretnom slučaju inspeksijskih poslova koje obavlja sanitarna inspekcija Ministarstva zdravstva.

Obzirom da poslove inspeksijskih nadzora odnosno službenih kontrola iz nadležnosti sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva od 1. siječnja 2019. godine preuzima Državni inspektorat, potrebno je izmijeniti odredbe Zakona o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama te hrani obogaćenoj nutrijentima („Narodne novine“, broj 39/13).

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Prema odredbi članka 204. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18) zakon se može donijeti po hitnom postupku, kada to zahtijevaju osobito opravdani razlozi, koji u prijedlogu moraju biti posebno obrazloženi.

Nacionalnim programom reformi 2018. utvrđena je reformska mjera objedinjavanja inspekcija u Državnom inspektoratu kao temelj za učinkovitije obavljanje inspekcijskih poslova, koji se sada obavljaju u središnjim tijelima državne uprave.

Sukladno članku 204. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, broj 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18.) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku, u cilju izbjegavanja pojave pravnih praznina u postupanju inspekcijskih službi u sklopu Državnog inspektorata od 1. siječnja 2019. godine, u svrhu osiguravanja pravilnog, učinkovitog i djelotvornog funkcioniranja državne uprave u upravnim područjima koje je Državni inspektorat preuzeo od pojedinih središnjih tijela državne uprave, a što su osobito opravdani razlozi za donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

V. TEKST KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA, S OBRAZLOŽENJEM

Uz prijedlog za donošenje ovoga Zakona dostavlja se Konačni prijedlog zakona o izmjenama Zakona o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama te hrani obogaćenoj nutrijentima, s obrazloženjem.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O PREHRAMBENIM I ZDRAVSTVENIM TVRDNJAMA TE HRANI OBOGAĆENOJ NUTRIJENTIMA

Članak 1.

U Zakonu o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama te hrani obogaćenoj nutrijentima („Narodne novine“, broj 39/13) u članku 3. stavci 1. i 2. mijenjaju se i glase:

„(1) Nadležno tijelo za vođenje politike u području prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji koje se navode na hrani, dodavanja vitamina, minerala i drugih tvari hrani i dodataka prehrani te provedbu upravnih i stručnih poslova prema odredbama ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona je ministarstvo nadležno za zdravstvo (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Nadležno tijelo za provedbu inspekcijskog nadzora, odnosno službenih kontrola prema odredbama ovoga Zakona i uredbi iz članka 1. ovoga Zakona je Državni inspektorat.“

Stavak 3. briše se.

Članak 2.

Podnaslov iznad članka 4. i članak 4. mijenjaju se i glase:

„Zadaće nadležnih tijela

Članak 4.

„(1) Ministarstvo u području prehrambenih i zdravstvenih tvrdnji koje se navode na hrani, dodavanja vitamina, minerala i drugih tvari hrani i dodataka prehrani uređuje politiku sigurnosti hrane, prati i usklađuje zakonodavstvo, te izrađuje smjernice za planove inspekcijskih nadzora, odnosno službenih kontrola.

(2) Ministarstvo u provedbi ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona, kao i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona uspostavlja i provodi program monitoringa hrane kojoj su dodani vitamini, minerali i druge tvari, hrane s prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama i dodataka prehrani, a u skladu sa člankom 26. Uredbe (EZ) br. 1924/2006, člankom 15. Uredbe (EZ) br. 1925/2006 i odredbama Pravilnika o dodacima prehrani („Narodne novine“, broj 46/11 i 41/13),

(3) Državni inspektorat donosi i provodi planove inspekcijskih nadzora, odnosno službenih kontrola na temelju procjene rizika uzimajući u obzir smjernice Ministarstva.“

Članak 3.

Članak 7. mijenja se i glasi:

(1) Ministar nadležan za zdravstvo rješenjem određuje brisanje iz registra iz članka 5. stavka 1. točke a) hrane za koju se naknadno utvrdi da ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, uredbama i Odlukom iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za zdravstvo rješenjem odobrava ili uskraćuje korištenje tvrdnji kojima se upućuje na preporuke nacionalnih udruženja liječničkih, nutricionističkih, kao i drugih sa zdravljem povezanih udruga iz članka 11. Uredbe (EZ) br. 1924/2006.

(3) Protiv rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

(4) U slučaju obogaćivanja hrane tvarima koje nisu obuhvaćene uredbama iz članka 1. ovog Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, a koje ugrožavaju ili mogu ugrožavati zdravlje ljudi ministar nadležan za zdravlje može odrediti i druge mjere i radnje te donijeti i druge provedbene propise koji nisu utvrđeni ovim Zakonom, uzimajući pritom u obzir mišljenje Povjerenstva iz članka 6. ovoga Zakona.

Članak 4.

U članku 9. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Inspekcijski nadzor, odnosno službene kontrole nad provedbom ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provode sanitarni inspektori Državnog inspektorata, sukladno propisima kojima su uređeni djelokrug i ovlasti Državnog inspektorata te službene kontrole hrane (u daljnjem tekstu: osobe ovlaštene za provedbu službene kontrole).“

Članak 5.

U cijelom tekstu Zakona riječi: „Ministarstvo nadležno za zdravlje“, „ministarstvo nadležno za zdravlje“, „Ministar nadležan za zdravlje“ i „ministar nadležan za zdravlje“ u odgovarajućem padežu zamjenjuju se riječima: „Ministarstvo nadležno za zdravstvo“, „ministarstvo nadležno za zdravstvo“, „Ministar nadležan za zdravstvo“ i „ministar nadležan za zdravstvo“ u odgovarajućem padežu.

Članak 6.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2019. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članke 1. do 4.

Obzirom da poslove inspekcijskih nadzora iz nadležnosti sanitarne inspekcije Ministarstva zdravstva od 1. siječnja 2019. godine preuzima Državni inspektorat, nužne su odgovarajuće izmjene članka 3., 4., 7. i 9. Zakona.

Uz članak 5.

Izvršeno je usklađivanje naziva središnjeg tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo, kao i naziva čelnika istog tijela.

Uz članak 6.

Ovim člankom određuje se dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 3.

- (1) Nadležno tijelo za provedbu ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona je ministarstvo nadležno za zdravlje.
- (2) Za provedbu posebnih stručnih poslova i savjetovanja nadležnog tijela iz stavka 1. ovoga članka, ministar nadležan za zdravlje može ovlastiti pravne osobe s javnim ovlastima i druge javne ustanove.
- (3) O ovlaštenju iz stavka 2. ovoga članka, ministarstvo nadležno za zdravlje obavještava ministarstvo nadležno za poljoprivredu u roku od 15 dana od izdavanja ovlaštenja.

Članak 4.

Ministarstvo nadležno za zdravlje u provedbi ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona, kao i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona obavlja sljedeće poslove:

1. uspostavlja i provodi program monitoringa hrane kojoj su dodani vitamini, minerali i druge tvari, hrane s prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama i dodataka prehrani, a u skladu sa člankom 26. Uredbe (EZ) br. 1924/2006, člankom 15. Uredbe (EZ) br. 1925/2006 i člankom 3. Direktive 2002/46/EZ,
2. obavlja i sve druge oblike službenih kontrola te izvješćivanje Europske komisije u skladu s uredbama i Odlukom iz članka 1. ovoga Zakona,
3. prijavljuje svoju nadležnost Europskoj komisiji u smislu odredbe članka 4. stavka 6. Direktive 2002/46 /EZ.

Članak 7.

- (1) Ministar nadležan za zdravlje ovlašten je rješenjem privremeno zabraniti ili ograničiti stavljanje hrane na tržište Republike Hrvatske, uzimajući u obzir stručno mišljenje Povjerenstva iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona i/ili tijela za procjenu rizika u hrani:
 - kada na temelju novih dostupnih informacija i/ili u slučaju sumnje da je određena hrana, iako ispunjava uvjete iz ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, štetna za ljudsko zdravlje,
 - kada upotrijebljena tvrdnja nije u skladu s odredbama uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona, ili znanstvena utemeljenost iz članka 6. Uredbe (EZ) br. 1924/2006 nije dovoljna.
- (2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka postaje izvršno danom donošenja i traje dok Europska komisija ne donese odluku u skladu sa člankom 13. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 1925/2006 i člankom 24. Uredbe (EZ) br. 1924/2006.
- (3) Ministar nadležan za zdravlje rješenjem određuje brisanje iz registra iz članka 5. stavka 1. točke a) hrane za koju se naknadno utvrdi da ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, uredbama i Odlukom iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(4) Ministar nadležan za zdravlje rješenjem odobrava ili uskraćuje korištenje tvrdnji kojima se upućuje na preporuke nacionalnih udruženja liječničkih, nutricionističkih, kao i drugih sa zdravljem povezanih udruga iz članka 11. Uredbe (EZ) br. 1924/2006.

(5) U slučaju obogaćivanja hrane tvarima koje nisu obuhvaćene uredbama iz članka 1. ovog Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovog Zakona, a koje ugrožavaju ili mogu ugrožavati zdravlje ljudi ministar nadležan za zdravlje može odrediti i druge mjere i radnje te donijeti i druge provedbene propise koji nisu utvrđeni ovim Zakonom, uzimajući pritom u obzir mišljenje Povjerenstva iz članka 6. ovog Zakona.

(6) Protiv rješenja iz stavaka 1., 3., 4. i 5. ovoga članka nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom. Pokretanje upravnog spora ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 9.

(1) Službene kontrole nad provedbom ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovog Zakona provode sanitarni inspektori, sukladno propisima kojima su uređeni djelokrug i ovlasti sanitarne inspekcije te službene kontrole nad hranom (u daljnjem tekstu: osobe ovlaštene za provedbu službene kontrole).

(2) Osobe ovlaštene za provedbu službene kontrole iz stavka 1. ovoga članka u provedbi službenih kontrola imaju pravo i obvezu:

1. narediti uklanjanje nedostataka utvrđenih inspekcijskim nadzorom u odnosu na tekst označivanja proizvoda i odrediti rok za uklanjanje nedostataka,

2. narediti prijavu hrane u monitoring program u skladu s odredbama provedbenih propisa iz članka 6. stavka 1. ovoga Zakona

3. privremeno zabraniti proizvodnju i stavljanje na tržište hrane za koju se sumnja da ne ispunjava uvjete iz ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovog Zakona, ili se sumnja u njezinu sigurnost, do dobivanja rezultata analize i/ili procjene rizika,

4. ograničiti ili zabraniti stavljanje na tržište, uvoz ili izvoz hrane koja ne ispunjava uvjete iz ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovog Zakona,

5. zabraniti informiranje potrošača te reklamiranje i prezentiranje hrane koja ne ispunjava uvjete iz ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovog Zakona,

6. narediti da se hrana povuče, opozove i/ili uništi,

7. narediti davatelju medijskog prostora uklanjanje svih sadržaja, reklama i drugih vrsta oglašavanja koje ne ispunjavaju uvjete iz ovoga Zakona, uredbi iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovog Zakona.

(3) Mjere iz stavka 2. ovoga članka naređuju se pisanim rješenjem donesenim u upravnom postupku.

(4) Osobe ovlaštene za provedbu službene kontrole iz stavka 1. ovoga članka, u provedbi službenih kontrola, imaju pravo i obvezu donijeti usmeno rješenje za izvršenje određenih mjera osiguranja:

a) kada opasnost za zdravlje i život ljudi zahtijeva da se određena mjera poduzme odmah, bez odgađanja,

b) kada postoji opravdana sumnja ili opasnost od prikrivanja, zamjene ili uništenja hrane ili dokaza ako se mjera ne poduzme odmah.

(5) Osobe ovlaštene za provedbu službene kontrole iz stavka 1. ovoga članka u provedbi službenih kontrola imaju pravo i obvezu narediti izvršenje usmenog rješenja odmah. Usmeno rješenje unosi se u zapisnik o provedenoj službenoj kontroli.

(6) Na zahtjev stranke, pisani otpravak izrečenoga usmenog rješenja izdat će se u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(7) Subjekt u poslovanju s hranom snosi sve troškove koji nastaju zbog provedbe mjera iz stavka 2. ovoga članka.

(8) Žalba protiv rješenja donesenih na temelju odredbi ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.

(9) Osobe ovlaštene za provedbu službene kontrole ovlaštene su uzeti uzorke kako bi se utvrdilo ispunjava li određena hrana uvjete propisane ovim Zakonom, uredbama i Odlukom iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(10) Uzorkovanje u svrhu provedbe ovoga Zakona, uredbi i Odluke iz članka 1. ovoga Zakona i provedbenih propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provodi se sukladno posebnim propisima kojima su uređene službene kontrole nad hranom.